

I

L'OLIVER MARFÀ NO SABIA SI ERA PER CULPA DEL *jet lag* o de l'aire condicionat, però se sentia destemprat. Feia menys de vuit hores que havia aterrat a Barcelona i li semblava que dins del tanatori feia encara més fred que a la cabina de l'avió. Havia estat un vol pesat, amb quatre escales, la combinació més ràpida que havia trobat per poder arribar a temps a l'enterrament. La mort de la seva mare havia estat totalment sobtada. «Ha tingut un infart cerebral mentre dormia. Els metges diuen que no ha patit gens», li havia dit el seu pare per telèfon, amb veu tremolosa. A Los Angeles eren les tres de la matinada, però ell, que sempre dormia amb el mòbil encès sobre la tauleta de nit, s'havia despertat amb la primera trucada.

«Vine quan puguis, Oliver, no sé si podré tot sol, amb això...», va suplicar-li el seu pare des de la UCI de la Vall d'Hebron, on havien ingressat la seva mare de matinada. Després de sis hores d'agonia, els metges havien dictat la mort clínica de la Maria Teresa i en Guillermo estava en estat de xoc. L'Oliver va prometre al seu pare que agafaria el primer vol cap a Barcelona i només de penjar el telèfon havia encès la tauleta i comprat el bitllet Los Angeles-Atlanta-Nova York-Zuric-Barcelona.

Després, l'Oliver havia actuat com un robot. Havia entaforat quatre mudes a la maleta, s'havia ficat a la dutxa i en sortir per la porta de l'edifici ja tenia el conductor d'Uber esperant-lo al carrer. Estava sortint el sol i al seu carrer, Rodney Drive, no es veia ni una ànima.

—Diuen que per aquest barri a vegades baixen els coiots a menjar-se les escombraries. N'ha vist alguna vegada? Jo em moriria de por! —va comentar el taxista amb un somriure d'orella a orella.

L'Oliver va girar els ulls. Havia topat amb un d'aquells americans excessivament simpàtics i ell no tenia ganes de parlar.

—Va a Barcelona? De vacances? La meva promesa em demana que la porti a Barcelona, diu que és una ciutat fantàstica! Totes les seves amigues ja hi han estat. Vol prendre's un mojito en un hotel espectacular que hi ha davant de la platja. L'altre dia em va ensenyar una foto. Sap quin vull dir? —va dir el conductor, que es va presentar com a Mike. Guaitant l'Oliver pel retrovisor, el Mike va afegir:— Però és que anem pelats de diners. Ella és mestra d'escola i jo dissenyo webs, però feia molt de temps que no tenia feina. Fent de taxista amb el meu cotxe em trec un extra.

L'Oliver volia que callés d'una vegada. Havia llegit en algun lloc que per ser taxista d'Uber calia passar per un curset previ de formació i es va preguntar què li havien dit a aquell home perquè fos tan pesat.

—Vol una xocolatina? —va preguntar-li en Mike, oferint-li una bossa de barretes de Sneakers. L'Oliver va fer que no amb el cap i en Mike va tornar a posar les mans al volant—. Els europeus no menguen aquestes marranades, oi? Un cop vaig dur en cotxe un client alemany que no havia tastat mai un *burrito*. Em vaig quedar al·lucinat! Suposo que a Espanya sí que menguen *burritos*.

—Els *burritos* són mexicans, però —va rondinar l'Oliver— a Barcelona es menja de tot. En teoria, som una ciutat

moderna, llàstima que ara hagin decidit prohibir Airbnb o Uber perquè els hotelers i els taxistes es queixen —va afegir, tombant-se per mirar per la finestreta del cotxe.

En Mike volia saber-ne més i continuava fent preguntes, però ell gairebé no l'escoltava. Es va quedar embadalit contemplant la silueta de les palmeres retallant el cel tenyit de vermell de Los Angeles. Començava a clarejar i a l'autopista el trànsit ja era dens. Al cotxe del costat, un home d'uns cinquanta anys feia glops d'un termos de cafè sense deixar anar l'altra mà del volant. Al darrere, un tot terreny amb quatre joves vestits de platja i taules de surf al maleter, seguit d'una família de mexicans entaforada en un Sedan de marca coreana. Per Los Angeles ell es desplaçava amb un Audi descapotable de segona mà. En arribar s'havia encapritxat amb comprar-se un Porsche atrotinat del 89 com el que duia el protagonista de *Californication*, una de les darreres sèries de televisió a les quals s'havia enganxat quan vivia a Barcelona. Al final, però, se l'havia acabat revenent, perquè l'havia d'aparcar al carrer i patia perquè li robessin. Tenint en compte que estava muntant una empresa dedicada a mesurar la pol·lució, potser hauria estat més convenient comprar-se un Prius o moure's en bicicleta, pensava l'Oliver, però tenia una debilitat pels cotxes bons. Si el negoci arrencava i ell i el seu soci es folraven, es compraria un Tesla. Allò sí que era un cotxe elèctric amb un motor decent, va comentar l'Oliver en veu alta perquè en Mike el sentís.

—Un Tesla? Noranta mil dòlars com a mínim, amic —li va dir el conductor mentre s'acomiadaven a l'aeroport.

Com un zombi, l'Oliver havia anat passant pels controls de seguretat i canviant d'avions fins que havia aterrat a Barcelona. Ni tan sols recordava si havia tancat amb clau la porta de l'apartament, va pensar de sobte en entrar a la sala de vetlles. Algú li va donar un copet a l'esquena abans de deixar-lo sol davant del cadàver de la seva mare. «Mamà...», va deixar anar en veu baixa en contemplar el rostre allargat i esgrogueït de la

Maria Teresa. Les capes de maquillatge no havien aconseguit dissimular l'efecte deformador de la mort. L'Oliver es va abocar sobre el taüt i va abaixar el braç per acariciar la mà freda de la seva mare. Es va veure a ell mateix de petit, estirat al llit, mentre la seva mare li estirava els llençols i li feia un petó de bona nit. Llavors va sentir un calfred que li va recórrer tot el cos i va haver de sortir corrents de la sala de vetlla, ignorant els familiars i amics que s'acostaven per donar-li el condol.

Ja tindria temps de saludar-los més tard, va pensar, a la terrassa. Als seus peus s'estenia una vista espectacular de Barcelona. Era la primera vegada que trepitjava el tanatori de Sant Gervasi. La llum del sol provocava reflexos sobre el mar i de lluny es veien passar els creuers. Era mitjan juliol i devien rondar els trenta graus, però l'Oliver es va resistir a treure's l'americana fins que no li marxés el fred que duia dins.

—Vaja, sembla que tu i jo estem predestinats a veure'ns de funeral en funeral.

L'Oliver es va tombar per veure de qui era aquella veu femenina i va reconèixer de seguida la Sophie, la germana gran de la Blanca. No l'havia sentit arribar. La Sophie va encendre's una cigarreta i n'hi va oferir una.

—No, gràcies —va respondre ell, després de fer-li dos petons—. Si alguna cosa bona té viure als Estats Units és que és fàcil deixar de fumar.

Ella va somriure. Tenia la mateixa boca que la Blanca, amb els llavis amples, una mica ressecs, i les dents acabades en serreta. Però, en lloc dels ulls marrons i ametllats de la seva nòvia morta, la Sophie els tenia d'un blau intens.

—A França no passa el mateix —va dir la Sophie, alçant la cigarreta encesa—. Allà encara hi ha molta gent que fuma com un carreter, servidora inclosa.

—Encara vius a París? —va preguntar l'Oliver, recordant que la darrera vegada que l'havia vista, al funeral de la Blan-

queta, ella havia vingut en el seu cotxe, conduint tota sola des de França.

La Sophie va assentir amb el cap i es va posar les ulleres de sol.

—Però cada cop intento passar més temporades aquí, a Cabrils. M'he fet una casa.

—A Cabrils? —va dir l'Oliver, obrint molt els ulls—. On?

—Allà mateix, davant de la casa gran —va dir la Sophie, sense aixecar la vista de terra—. Al final, el terreny el vaig heretar jo, ja ho saps. I era difícil vendre...

—Em prens el pèl —a l'Oliver li fallava la veu.

—Però quant de temps fa que vius fora? —va respondre la Blanca, tombant-se cap a ell—. Les obres van començar a principi d'any. Aquell cabró no se sortirà amb la seva.

—No pots... —va interrompre l'Oliver.

—M'estranya que els teus pares no t'hagin dit res. De fet, no m'han vingut a saludar. Ni jo a ells, ho reconec. Però avui m'he vist obligada a venir, m'ha sabut molt greu. I el teu pare ha estat molt educat. Ens hem abraçat...

L'Oliver va estossegar i després es va quedar mirant uns segons aquella dona de cabells curts de color de cendra amb la mirada fixa en el mar.

—S'ha d'estar boja...

—Boja! Quina novetat, Oliver Marfà. Segur que els meus pares i la Blanqueta et devien parlar prou de la germana sonada que viu a París. —La Sophie va fer una última xuclada a la cigarreta abans d'esclafar-la sota la seva sandàlia de taló i mirar el rellotge de polsera.— Són gairebé les dotze. Crec que hauries de tornar cap a dins.

L'Oliver es va rascar la barbata, sense moure's. Era la primera vegada que s'afaitava en dies i li coïa tota la cara.

—Vinga —va dir la Sophie, agafant-lo suaument de la mà—. Ara no és moment de parlar d'això. Hauries d'entrar. T'esperen.

—No puc —va dir ell, apartant-li la mà.

—Has de ser fort —va afegir ella, insistint de nou a agafar-lo del braç i estirant-lo cap a dins—. Oblida el que t'he dit. No és important.

L'Oliver es va deixar arrossegar per la seva excunyada. La Sophie era l'únic vincle que el mantenia unit a la família de la Blanca. En els tres anys que havien passat des de l'incendi, no s'havia preocupat de trucar-li ni de saber com estava. La Blanca i els seus sogres ja li havien advertit que era una noia rara, però allò de construir-se una casa allà on havien mort la seva germana i els seus pares li semblava molt bèstia. L'Oliver la va mirar de reüll mentre baixaven les escales del tanatori. La Sophie duia una americana negra i texans, i s'havia calçat unes espadenyes de taló molt alt que l'obligaven a caminar a passos petits per no perdre l'equilibri. Per al funeral de la Blanca, l'Oliver va recordar que la Sophie havia aparegut amb una caçadora de cuir esparracada i amb la cabellera despentinada, com si no hagués dormit. «No creus que és una falta de respecte arribar vestida com una punk a l'enterrament de la teva família?», havia criticat la seva mare en veure-la. I avui la seva mare era un cos mut que somreia immòbil dins un taüt de fusta, rodejada d'arquitectes vestits de negre i familiars llunyans que l'Oliver no recordava ni com es deien, va pensar.

Ell no havia heretat aquella mania dels seus pares de fixar-se en com anava vestida la gent o el seu gust per decorar la casa. Devia ser un defecte de professió, va pensar, mirant el munt de gent aglutinada a fora de la sala de vetlles. Va divisar el seu pare envoltat d'un grup d'homes vestits amb americana i camisa fosques, entre els quals hi havia un parell d'arquitectes coneguts. L'enterrament de la seva mare era una bona ocasió per fer contactes de feina. La veritat, però, era que a ell ara no li interessava tornar a Barcelona, i encara menys treballar en un despatx d'arquitectura convencional. A UCLA estaven entusiasmats amb el seu doctorat en intel·ligència artificial

aplicada a l'urbanisme i volien que s'hi quedés investigant, i amb en Kevin, el seu soci, estaven a punt d'aixecar finançament per a la seva *start-up*.

—Et quedaràs per Barcelona uns dies? Trobem-nos un vespre. No estic tan boja com sembla —va dir la Sophie en arribar al final de les escales i traient una targeta de visita de la bossa de mà. L'Oliver la va agafar.

Sophie Pomelet-Roca

D.O.P.K. Architecture et Interieurs

6/38 Avenue Kléber, 75016 Paris

—Havia oblidat que també ets arquitecta.

—Sí, però sense uns pares tan coneguts com els teus.

—Ja veus... —va murmurar, amb la mirada fixa a la targeta.

—Com que «ja veus»! Hauries d'estar-ne orgullós. La Maria Teresa Espill ha estat un referent per a moltes dones arquitectes d'aquest país. És la Zaha Hadid catalana.

—Ja ho sé, ja ho sé —va dir l'Oliver amb el cap abaixat—. Bé, ara em toca atendre tota aquesta gent —va afegir abans d'acomiar-se amb una encaixada de la seva excunyada. Tenia el cap ple de preguntes per fer-li, però ara no era el moment—. Ja ens veurem.

Després d'aquella breu trobada al tanatori, l'Oliver no va tornar a veure la Sophie en tot el dia. La va buscar entre els bancs de la capella, entre els cotxes que sortien del pàrquing i entre el grup reduït de gent que es va desplaçar fins al cementiri de Montjuïc i que després va assistir a la ruta guiada que va organitzar l'Ajuntament de Barcelona pels edificis més emblemàtics de la Maria Teresa Espill. La ruta va acabar amb un còctel en honor a la seva mare a la terrassa de l'hotel Ballot, a Argentona, la darrera obra de l'estudi Marfa-Espill. El seu pare havia preparat un discurs d'agraïment, però quan

l'alcalde del poble el va invitar a llegir-lo davant dels assistents, en Guillermo es va enfonsar.

—Oliver, no puc —va dir, amb veu tremolosa, asseient-se a una cadira—. Fes-ho tu, si us plau.

L'Oliver es va quedar mirant el seu pare amb ulls de sorpresa. El fred al cos que arrossegava des que havia sortit de l'avió es va esvaïr de cop i es va posar a suar com un boig. Ell no havia preparat cap discurs. Va notar com els assistents els miraven. El seu pare no es movia de la cadira i es tapava els ulls amb les mans per amagar el plor. «El que em faltava», va murmurar l'Oliver, descordant-se el botó de la camisa. Uns segons més tard, va fer que sí amb el cap. Va recolzar una mà a les espatlles del seu pare, es va aixecar i es va quedar dret davant dels assistents. Per sobre dels seus caps va distingir la silueta del castell de Burriac, coronant els boscos de pins. La gent guardava silenci i de lluny es van sentir els crits d'uns nens que es banyaven en una piscina. L'Oliver es va aclarir la gola i va donar gràcies mentalment a aquells tres anys en una facultat americana que li havien fet perdre la por de parlar en públic.

—Em fa il·lusió poder acomiadar-me de la meva mare aquí, a Argenton. Era el seu poble favorit, sempre m'ho deia —va improvisar, observant la vintena de persones, la majoria arquitectes amics dels seus pares, que l'escoltaven asseguts a les cadires plegables del pati—. Es veu que, quan els meus pares van decidir mudar-se al Maresme, ella va insistir a comprar una casa a Argenton, però al final el meu pare la va convèncer per anar a Cabrils. El preu que vam haver de pagar és que la mare ens omplís el garatge de cànirs. Els comprava a l'estiu, per la festa major. En devem tenir més de cent, oi pare? —va dir l'Oliver, interrompent el discurs per mirar el seu pare.

En Guillermo va assentir, amb els ulls plorosos.

—Recordo perfectament quan la mare em portava a la festa major. Primer passàvem amb el cotxe per davant de Can

Garí, i em feia fixar en tots els detalls modernistes, mentre em parlava de Puig i Cadafalch. Després ens passejàvem per la fira del càntir, vèiem l'exposició de cartells i m'ensenyava altres cases de Puig i Cadafalch. Així va aconseguir contagiar-me la seva passió per l'arquitectura. Ella em deia que estudiés el que més m'agradés, que d'arquitectes ja n'hi havia molts, però jo de petit ho tenia molt clar, que volia ser com ella i el meu pare. I avui continua sent un orgull poder dir que ets el fill de la Teresa Espill, una de les grans dones arquitectes d'aquest país —va dir l'Oliver procurant que no li tremolés la veu—. Ara m'agradaria que tots brindéssim amb una copa de cava en record seu. Segur que ens voldria veure a tots contents —va afegir, agafant l'ampolla que el seu pare havia deixat sobre una tauleta de pícnic. Va estar uns segons intentant obrir-la fins que el suro va sortir disparat amb un soroll sec. Es va servir una copa i la va aixecar a l'aire—. Per la Maria Teresa. Per tu, mare!

La gent va aplaudir i l'Oliver va notar que s'enrojolava. Se sentia totalment fora de lloc, rodejat d'estranyes i de gent que no veia des de feia anys, però alhora era com si no hagués marxat mai. El Maresme era l'únic lloc del món on sentia que era a casa seva.

—Enhorabona, Oliver. Han estat unes paraules molt boniques. En el fons la teva mare va ser també una mare per a mi —va sentir que li deia algú agafant-lo pel braç. Era l'Amàlia Ricou, la seva amiga de l'escola. Feia potser quatre o cinc anys que no la veia, però estava igual, excepte per les arrugues que envoltaven els seus ulls grans i marrons.

—Gràcies, Amàlia. Gràcies per haver vingut —va respondre l'Oliver, estrenyent el braç de la seva amiga—. Com estàs? No has canviat gens. I, pel que veig, aquest poble tampoc.

L'Amàlia va somriure, deixant entreveure unes dents blanques i ben arrengrades.

—Què dius! Però si m'han sortit un munt de canes —va dir, agafant-se un manyoc de cabells rossos—. Per sort s'han inventat els banys de color, cosa que tu no necessites, pel que veig... No et pots queixar, tens molts cabells! Però, bé, què importa això ara. Semblo burra parlant de canes aquí al mig. —L'Amàlia es va posar vermella i li va tremolar la veu.— I, sí, tens raó, aquí al Maresme poca cosa canvia. Ja saps, a part d'alguns restaurants nous... Tè'n recordes, del Timbal, el petit restaurant que hi havia aquí al costat, dos carrers més avall? Doncs ha canviat d'amos.

—Vaja, però s'hi continua menjant bé? —va dir ell, amb aire absent—. Hi ha encara el noi amb el carretó dels pastissos?

—És l'estrella del restaurant! —va dir l'Amàlia, enretirant-se els cabells darrere de l'orella—. Vols anar-hi un dia? Quant de temps et quedaràs per aquí?

—Encara no ho sé.

L'Amàlia va somriure, nerviosa.

—No t'atabalo, perdona. Ja quedarem quan et vingui de gust —va dir, prement-li el braç amb delicadesa abans de marxar.

L'Oliver va fer que sí amb el cap. L'incomodava tenir la sensació que la gent es compadia d'ell. «Ai, pobre, només fa tres anys que va perdre la dona i els sogres, i ara se li mor la mare», «quina mala sort», «deu estar traumatitzat»... Els comentaris que havia anat sentint darrere seu l'havien anat posant nerviós. Buidant la copa que tenia entre els dits, l'Oliver va buscar amb la mirada el seu pare per dir-li que volia marxar. El va veure envoltat d'un grup de gent, amb els ulls fixos en les fulles d'una morera. S'hi va apropar i es va oferir per acompanyar-lo a casa. Havia llogat un cotxe a l'aeroport per no haver d'estar obligat a dormir a casa del seu pare, a Cabriels. No tenia ganes de trepitjar el poble. De sobte, però, li va saber greu deixar sol el seu pare.

—No sé com aguantaré, sense ella... —va somicar el seu pare només de pujar al cotxe. Era un flamant BMW que encara feia olor de nou. L'Oliver va pensar que pocs clients el devien haver llogat abans que ell.

—Tens seixanta-set anys, papà, et queda molt per endavant. Ens en sortirem, ja ho veuràs —el va tranquil·litzar l'Oliver encenent el motor.

Les llumetes del quadre de comandament es van encendre i l'Oliver va acariciar el volant. Aquell BMW era un petit capritx que s'havia donat per animar-se. Va sortir del poble i va enfilem la vella carretera d'Argentona en direcció al mar. Conduïa a poc a poc, contemplant com la lluna il·luminava els boscos de pins a banda i banda de la carretera. Van deixar enrere la vella benzinera Petrocat i en el revolt següent van aparèixer els xiprers de les torres d'estiuieg de Santa Elena d'Agell amb els seus jardins il·luminats. Moltes d'aquelles torres es llogaven per a bodes i els cotxes feien cua per entrar.

—Feia temps que no passava per aquí... —va murmurar l'Oliver, revivint al seu cap el munt de vegades que havia fet aquell tram de carretera quan es treia el carnet de conduir.

—Hauries de venir més sovint. Ja sé que Los Angeles està lluny i que els records fan mal, però ha passat un temps...

—Tres anys, només —va respondre l'Oliver—. I ara la mamà. Perquè diguin que la mala sort no existeix.

—No existeix, la mala sort —va respondre el seu pare, traient un mocador de la solapa de l'americana i eixugant-se la suor del front. Conduïen amb les finestres abaixades i feia molta xafogor.

—Ah, no? No és mala sort que just abans de casar-me es cremi casa meva quan la meva futura dona i els meus sogres dormien dins, i que tres anys després la meva mare es mori de no se sap què? Si no és mala sort, digues, què és?

—El destí, la vida...

—El destí! —va replicar l'Oliver, deixant anar una riallada sarcàstica—. És pura mala sort. La mateixa mala sort que ara creui la carretera un porc senglar i sortim disparats per la cuneta —va cridar l'Oliver. Es va quedar uns segons callat, i després va afegir—: a Los Angeles, en lloc de porcs senglars, baixen els coiots.

—Coiots? —va exclamar en Guillermo—. Mira, fill, si en lloc del camí de sorra haguessis agafat la carretera que va pel mig del poble i haguessis llogat un cotxe més apropiat, no estaríem fent bots per aquest camí de sorra ni tindríem por dels porcs senglars.

—No penso passar per davant de la casa d'aquell sonat.

—Fill, va ser una espurna de la xemeneia! No comencem. L'Alejandro fa un any que torna a viure a Cabrils. No hi ha proves que demostrin que va ser ell. Fes-te'n a la idea, perquè és probable que te'l creuis pel poble. La teva mare fins i tot el saludava quan se'l trobava a la pastisseria. Ella no va creure mai que l'Alejandro hagués estat capaç...

—M'és igual —va respondre l'Oliver, aferrat al volant. Per més anys que passessin, podia conduir pels carrers d'aquella urbanització amb els ulls tancats—. Al tanatori m'he trobat la Sophie, la germana de la Blanca. No em va dir que s'ha construït una casa allà mateix. Encara me'n faig creus.

En Guillermo va tancar els ulls

—Una altra grillada —va dir, deixant anar un sospir—. Què guanyàvem dient-ho? La teva mare deia que només et generaria un altre disgust. Les obres van anar molt de pressa. Ni tan sols sabíem quan hi era o no hi era... Em sembla que ha utilitzat alguna mena d'estructura prefabricada. El despatx de París on treballa es dedica a aquests temes. No t'ho creuries: fins fa poc només hi havia quatre totxos. Ara hi ha una casa sencera. A més, tu estaves tan il·lusionat amb el teu projecte a Los Angeles... —va dir en Guillermo, mirant per la finestreta

i, assenyalant un local amb les persianes abaixades, va afegir—: Han tancat el teu videoclub.

L'Oliver no deia res.

—Jo pensava que els coiots només sortien a les pel·lícules —va dir el seu pare per trencar el silenci.

—Tant se val —va dir l'Oliver aturant el cotxe davant la seva antiga casa.

El seu pare va treure el comandament a distància per obrir la porta del garatge i el primer que va veure l'Oliver van ser els càntrics de la seva mare, recoberts de pols. En una estanteria nova hi havia tot de pinzells i llaunes de pintura.

—Encara pintava, la mare? —va preguntar l'Oliver en sortir del cotxe.

—Cada cop més. Amb la crisi teníem més temps lliure. Estava obsessionada amb pintar l'estació de tren de Vilassar de Mar, no em preguntis per què. Ella el tren no l'agafava mai, però li agradava observar els pakistanesos esperant a l'andana carregats de roses del Mercat de la Flor. Els quadres són al soterrani, amb les teves capses de joguines.

—Quina mania de guardar-ho tot.

—Doncs les guardava per a quan tinguessis fills, ja saps que es moria de ganes de ser àvia! Volia ensenyar els néts a dibuixar —va dir el seu pare, encenent els llums de la cuina—. Vols res per menjar? Hi ha gaspatxo i formatges francesos a la nevera, els vam anar a comprar junts en sortir del despatx, fa pocs dies. Volíem organitzar un sopar de formatges i vi amb els Codina, en Ferran i la Carme. —El Guillermo va deixar anar un somriure melancòlic.— Els Codina també són arquitectes, els recordes? Però ells amb la crisi van decidir tancar el despatx i dedicar-se als vins. Tenien unes vinyes a l'Empordà i han creat el seu propi celler de vins ecològics. Els va força bé. A la teva mare li feia il·lusió, aquest sopar.

L'Oliver va notar que el seu pare estava a punt de posar-se a plorar i el va agafar pel braç.